

Wprowadzenie

Problematyka ochrony konsumentów jest od wielu lat jednym z priorytetów integracji europejskiej. Szczególnym tego wyrazem stało się przyjęcie regulacji poświęconej uczciwości działań przedsiębiorców wobec konsumentów zawartej w dyrektywie 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym (Dz.Urz. UE z 2005 r. L 149/22). Jest to też pierwszy kompleksowy akt prawa europejskiego z dziedziny zwalczania nieuczciwej konkurencji, zawężony do regulacji praktyk rynkowych w stosunkach przedsiębiorca – konsument (B2C). Przedmiotowa regulacja posiada charakter nowatorski, również ze względu na precedensowe zastosowanie metody harmonizacji maksymalnej (regulacji zupełnej).

Postanowienia dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych zostały wprowadzone do prawa polskiego przez ustawę z 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206). Sposób implementacji był źródłem licznych wątpliwości, począwszy od miejsca regulacji w systemie, przez redakcję klauzuli generalnej, skończywszy na przyznaniu indywidualnemu konsumentowi legitymacji czynnej do występowania z roszczeniami opartymi na ustawie. Wymienione problemy, posiadające jedynie przykładowy charakter, z pewnością mają wpływ na poprawność wdrożenia *acquis communautaire*, jak i stosowanie ustawy w praktyce. Niemniej, samo pojawienie się regulacji, która w sposób ramowy reguluje sferę praktyk rynkowych przedsiębiorców adresowanych do konsumentów, należy ocenić pozytywnie. Stanowi ona istotny krok na drodze do kompleksowego i sprawniejszego w działaniu systemu ochrony interesów konsumentów.

Badania naukowe będące podstawą publikacji były prowadzone w ramach projektu „Konsument wobec nieuczciwych praktyk rynkowych” (nr PL0465) współfinansowanego przez Norweski Mechanizm Finansowy, a realizowanego przez Instytut Prawa Własności Intelektualnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Niniejsza publikacja stanowi drugie i poprawione wydanie książki zatytułowanej *Ekspertyza w sprawie regulacji nieuczciwych praktyk rynkowych skierowanych do konsumentów*. Autorami poszczególnych rozdziałów są pracownicy naukowcy Instytutu, specjalizujący się w dziedzinie prawa konkurencji i ochrony praw konsumentów.

Niniejsze studium nie jest klasycznym komentarzem do ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom handlowym. Stara się natomiast prezentować jej problematykę z perspektywy poprawności implementacji prawa europejskiego oraz zgodności z krajowym systemem prawnym, w szczególności innymi regulacjami „konsumenckimi” i ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Istotnym jej elementem jest analiza zastosowania przyjętych rozwiązań w praktyce. W tym celu zostało między innymi przeprowadzone badanie ankietowe adresowane do organów zaangażowanych w stosowanie ustawy, przede wszystkim środowiska sędziowskiego i rzeczników konsumentów. Wnioski z analizy uzyskanych danych empirycznych znajdują się w ostatnim rozdziale.

Autorzy dołożyli starań w celu wyczerpującego przedstawienia przedmiotowej problematyki, jednakże poszczególne części pracy i przedstawione w nich wnioski stanowią wyraz ich indywidualnej oceny regulacji nieuczciwych praktyk rynkowych. Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie wartościowym wkładem w generalną dyskusję na temat modelu ochrony konsumentów, przyczyniając się również do poprawy jakości stosowania prawa w tym zakresie.

*prof. dr hab. Ewa Nowińska
dr Dariusz Kasprzycki*